

HELSINGIN KAUPUNGIN **liikuntavirasto**
HELSINGFORS STADS **idrottsverk**

Toimintakertomus 2012

Uusi liikuntastrategia valmistui viitoittamaan työtämme

Vuoden merkittävin aikaansaannos oli uuden vuosien 2013–2017 liikuntastrategian valmistuminen. Strategia luo puitteet toiminnallemme ja sen keskeisin haaste on liikkumattomuuden vähentäminen. Tavoitteena on kaupunki, jossa asukkaat liikkuvat terveytensä kannalta riittävästi, ja jossa liikunta tarjoaa myös laajasti mahdollisuuksia yhdessä tekemiseen ja yhteisöllisyyteen.

Laadukkaat, kohtuuhintaiset ja maksuttomat peruspalvelumme keräsivät jälleen miljoonia liikkuja liikuntapaikoille ja lähes päivittäiset kilpailut, turnaukset ja harrasteliikuntatapahtumat herättivät liikuntakiinnostusta kaiken ikäisille. Olympiavuonna saimme olla mukana toteuttamassa myös upean urheiluvuoden huipputapahtumia jääkiekon maailmanmestaruuskilpailuja ja yleisurheilun euroopanmestaruuskilpailuja sekä vilkkaan purjehduskesän päättäneitä avomeriluokkien maailmanmestaruuskilpailuja.

Kaupungin lunastaman konkurssiin ajautuneen Kivikon hiihtohallin ylläpitovastuu siirtyi liikuntavirastolle. Haasteellisten korjaustöiden jälkeen hiihtokausi alkoi 8. lokakuuta ja vuoden loppuun mennessä hallissa kävi yhteensä 12 000 tyytyväistä hiihtäjää. Talvilajien harrastusmahdollisuuksia lisäsi myös itä-Helsingin ensimmäinen tekojäärata, joka avattiin luistelijoiden riemuksi Kontulaan joulukuun alussa.

Liikuntapaikkojen suunnitteluun, rakentamiseen, perusparannuksiin, lähiliikuntapaikkarakentamiseen ja alueiden esirakentamisiin käytettiin yhteensä 14,8 miljoonaa euroa. Suurimmat investointikohteet olivat Oulunkylän tekojääradan ja Eläintarhan yleisurheilukentän perusparannukset.

Kuva Mari Thorin, Rhinoceros Oy

Seurojen kanssa yhteistyössä valmistui Kivikon liikuntapuistoon BMX-rata, joka toimii talvella liikuntaviraston hoitamana lasten hiihtomaana.

Arkiliikkumista tukevia matalankynnyksen lähiliikuntapaikkoja valmistui Pukinmäkeen, Vesalaan ja Herttoniemenrantaan. Heräteliikuntaa tarjosi myös

viraston Muotoile itsesi WDC-hanke, jossa toteutettiin monipuoliset ja helppokäyttöiset kuntoiluvälineet Töölönlahtea kiertävälle ulkoilureitille.

Helsingiläiset ovat tyytyväisiä kaupungin liikuntapalveluihin. Vuoden 2012 kuntapalvelututkimuksessa eniten kiitosta saivat uimahallit sekä kuntoradat ja ulkoilureitit. Hyvään arvosanaan ylsivät myös urheilu- ja pelikentät, ulkoilualueet ja -puistot, uimarannat ja maauimalat sekä muut sisäliikuntatilat. Tyytyväiset asiakkaat ovat tärkein tavoitteemme ja tavoitteessa onnistumisessa on viraston jokaisen työntekijän panos ollut merkittävä. Siitä suuri kiitos kuuluu koko henkilöstölle. Kaupungin uuden talousjärjestelmän käyttöönotto asetti pitkän vuotta talousseurannalle meistä riippumattomia haasteita. Tästä huolimatta yhteisillä ponnistuksilla saavutimme myös taloustavoitteemme.

Iso kiitos 4-vuotiskautensa päättäneelle liikuntalautakunnalle, uudelle asioitamme hoitavalle apulaiskaupunginjohtaja Ritva Viljaselle sekä lukuisille muille yhteistyökumppaneille hienosti onnistuneesta liikuntavuodesta. Yhteistyössä on hyvä jatkaa tärkeää työtämme uuden liikuntastrategian viitoittamana.

Anssi Rauramo, liikuntajohtaja

Helsingiläisten elämisen laadun ja toimintakykyisyyden parantaminen liikunnan keinoin.

Sisällysluettelo

Liikuntajohtajan katsaus.....	2
Helsingin kaupungin liikuntatoimen organisaatio 2012.....	3
Liikuntalautakunta – puheenjohtajan katsaus.....	4
Liikuntalautakunta.....	5
Liikuntalaitososasto.....	6
Liikunnanohjausosasto.....	8
Ulkoliikuntaosasto.....	10
Merellinen osasto.....	12
Hallinto-osasto.....	14
Viraston talous.....	16
Kehittämisyksikkö.....	19
Ympäristötavoitteiden toteutuminen.....	22
Kunta- ja kaupunkipalvelut -tutkimus Liikuntaosuus.....	23
Liitetaulukot.....	24–27
Tilinpäätös 2012.....	24
Ohjatun liikunnan suoritteet 2010–2012.....	25
Sisäliikuntapaikkojen käyntikerrat 2010–2012.....	26
Venepaikat 2010–2012.....	27
Kalastusluvut pyyntitavoittain 2010–2012.....	27
Rastilan leirintäalueen yöpymisvuorokaudet 2010–2012.....	27

Liikuntalautakunta • puheenjohtaja Heta Välimäki

Liikuntavirasto • liikuntajohtaja Anssi Rauramo

Kehittämisyksikkö

- Tekninen yksikkö
- Viestintäyksikkö

Liikuntalaitososasto

- osastopäällikkö Petteri Huurre
- Liikuntalaitokset
- Maaumalat

Ulkoliikuntaosasto

- osastopäällikkö Stefan Fröberg
- Ulkoliikuntapaikat
- Ulkoilalueet
- Ulkoilureitit

Merellinen osasto

- osastopäällikkö Turo Saarinen
- Ulkoilupuistot ja -alueet, saaret ja vesiliikenne • Uimarannat
- Venesatamat • Kalastus
- Rastilan leirintäalue

Liikunnanohjausosasto

- osastopäällikkö Tarja Loikkanen
- Liikunnanohjaus
- Henkilöstöliikunta

Hallinto-osasto

- osastopäällikkö Pekka Alho
- Hallintoyksikkö
- Talousyksikkö
- Henkilöstöyksikkö
- Tietotekniikkayksikkö
- Liikuntapaikkojen varaukset ja avustukset

Liikunnan merkitys tulisi tiedostaa kaikilla hallinnon aloilla

Kautensa päättänyt lautakunta viimeisteli viimeisen vuoden aikana kaupungin uuden liikuntapoliittisen ohjelman. Ohjelman valmistelu oli tämän lautakunnan tärkein tehtävä. Työ valmistui viimemetreillä, mutta lopputulokseen on syytä olla tyytyväinen.

Pääviesti uudessa liikuntapoliittisessa ohjelmassa on, että liikunta tuo helsinkiläisille hyvinvointia, elämyksiä, yhteisöjä ja sisältöä arkeen. Liikunnan vaikutuksia ei voi mitata pelkästään rahassa.

Toimivat, monipuoliset ja helposti saavutettavat liikuntapalvelut tekevät kaupungista kilpailukykyisen. Liikunnan merkitys tulisi tiedostaa entistä paremmin kaikilla hallinnon aloilla. Painopisteen tulee olla ennen kaikkea lasten ja nuorten liikunnan tukemisessa.

Ohjelmassa puututaan myös paljon puhuttaneeseen työnjakoon kaupungin liikuntapalveluiden tuottamisessa. Liikuntavirastolla on suurin asiantuntemus kaupungin liikuntapalveluista. Siksi työnjakoa ja yhteistyötä kaupungin muiden liikuntapalvelujen tuottajien kanssa pitää uudistaa ja viraston vastuuta yhteisen tavoitteen koordinoijana on syytä selkeyttää ja vahvistaa. Palveluiden parantamiseksi on tiivistettävä yhteistyötä esimerkiksi opetusviraston kanssa, jotta koulujen ja päiväkotien liikuntatilat ja pihat saadaan liikuntakäyttöön iltaisin ja viikonloppuisin.

Neljä vuotta liikuntalautakunnan puheenjohtajana on vakuuttanut minut siitä, että me helsinkiläiset saamme nauttia monipuolisista ja toimivista liikuntapalveluista. On ollut ilo ja kunnia olla edistämässä liikuntapalveluiden kehittämistä ja saada tutustua toimintojen mahdollistajiin.

Liikuntalautakunnassa ei näiden vuosien aikana käyty repiviä riitoja eikä puoluepoliittisia väantöjä. Kaikki lautakunnan jäsenet olivat sitoutuneet liikuntapalveluiden kehittämiseen ja ymmärsivät liikunnan merkityksen kaupunkilaisille. Isoin haaste on ollut yhteinen: tietoisuuden levittäminen siitä, että liikunnasta säästäminen on vaikeinakin aikoina virhe.

Suuri kiitos näistä neljästä vuodesta viraston osaavalle henkilöstölle, lautakunnan varsinaisille ja varajäsenille, liikuntakonsernin toimijoille, seurojen aktiiveille ja kaikille helsinkiläisille liikkujille.

Heta Välimäki
liikuntalautakunnan puheenjohtaja

Kuva Antero Aaltonen

Liikuntalautakunnan jäsenet vuonna 2012

Varsinaiset jäsenet	Puolue	Henkilökohtaiset varajäsenet
Välimäki Heta, puheenjohtaja	SDP	Luja Anne
Karu Heikki, varapuheenjohtaja	KOK	Lanamäki Ari
Hiidenhuma-Valtonen Paula	KOK	Huotinen Timo
Kimiläinen Emma, 17.6.2012 asti	KOK	Laitinen Hilkka
Adamsson Nina, 18.6.2012 alkaen		
Virkkunen Heikki	SDP	Ijäs Petri
Kempainen Teea	SDP	Kortteinen Lotta
Marno Juuso	Vihreät	Jonninen Jukka
Välikangas Arto	PS	Kujanpää-Kyyhkynen Leila
Lampela Seppo	SKP	Tölkö Anna-Mili
<i>Kaupunginhallituksen edustaja</i>		<i>Varajäsen</i>
Hellström Sanna	Vihreät	Peipinen Vesa
Holopainen Mari		

Liikuntalautakunta

Liikuntalautakunnan jäseniä Kisahallilla. Vasemmalta jäsen Ari Lanamäki ja Heikki Virkkunen, puheenjohtaja Heta Välimäki sekä jäsenet Paula Hiidenuhma-Valtonen, Seppo Lampela ja Jukka Jonninen.

Kivikon hiihtohalli osoitti tarpeellisuutensa

Uimahallien kävijämäärät kasvoivat. Uimahallien ja maauimaloiden kassa- ja kulunvalvontajärjestelmät uusittiin kesällä. Vuoden lopun asiakaskyselyissä kaikkien uimahallien asiakastyytyvyys oli pääsääntöisesti hyvä.

Jakomäen uimahalli vietti 30-vuotisjuhliaan marraskuussa. Yrjönkadun uimahalli sai medianäkyvyyttä paitsi suosituista Naisten- ja Äijäpäivistä myös puukiukaan ympäristöhaittojen vuoksi.

Oulunkylän liikuntapuiston tekojääradan pinnote uusittiin kesällä. Kenttä saatiin kuntoon jäädytyskauden alkuun. Jäähalli jouduttiin sulkemaan syksyllä kolmeksi viikoksi hallin kattovuoden vuoksi.

Latokartanon liikuntahallin sekä ulko- että sisäliikuntatoimintojen kävijämäärät kasvoivat edelleen

merkittävästi. Kuntosaliasiakkaiden määrä oli yli 20 prosenttia edellisvuotta suurempi. Liikuntahallin yhteyteen avattiin kaupungin tilojen käytön tehostamiseksi kesällä väliaikainen päiväkohti, jonka kanssa yhteistyö sujui hyvin.

Katajanokan liikuntahalli juhli syyskuussa 10-vuotista toimintaansa ja hallia käyttävät seuramat esittelivät toimintaansa yleisölle. Kampin liikuntahallin palloiluhalli oli syyskuun suljettuna kiinteistön kattoremontin vuoksi.

Töölön kisahalli toimi yleisurheilun EM-kilpailujen lehdistö- ja mediakeskuksena kesä- ja heinäkuussa. Tämän vuoksi hallin kävijämäärä hieman laski edellisvuodesta ja aukiolotunnit vastaavasti kasvoivat. Muuten hallissa kilpailtiin aiempien

vuosien tapaan useiden lajien suomenmestaruuksista. B-halliin hankittiin uusi tulostaulu ja pelikello, ja parven puulattia uusittiin. A-hallin puolelle hankittiin uusia kuntosalivarusteita. Telinevoimistelu- ja miekkailuvälineistön uusimista jatkettiin.

Kontulan kuntokellarin asiakaspukuhuoneet sekä wc-tilat uusittiin kesän aikana. Liikuntavarusteita täydennettiin muun muassa uusilla kuntopyörillä ja kuntosalilaitteilla sekä nyrkkeilysäkeillä.

Liikuntamylyssä lasten liikuntahulinoita ja senioreiden liikuntasäpinöitä järjestettiin vuoden aikana 20 kertaa. Kerran kuussa pidettävä maraton-jumppa keräsi myös paljon asiakkaita. Nuorten Fun Action-toiminnan suosio jatkui. WC-tilat ja asiakaspukuhuoneet uusittiin, ja hallin palvelutaso parani merkittävästi. Halliin hankittiin muun muassa korkeushyppypatja, kuntosalilaitteita ja voimistelutelineitä. Pirkkolan liikuntapuiston kuntosali uusittiin. Jäähallin kylmäteknikan remontti valmistui. Urheilukentällä uusittiin keihäänheitto- ja korkeushyppypaikat. Plotti-ulkouintipaikan perusparantaminen aloitettiin syksyllä.

Ruskeasuon liikuntapuiston merkittävimmät kilpailutapahtumat olivat Suomen sulkapalloliiton järjestämät nuorten ja ikäihmisten SM-kilpailut sekä Suomen pöytätennisliiton Helsinki Junior Open -kilpailut. Suomenmestaruusmitaleista kilpailtiin myös footbagissä, taekwondossa ja naisten nyrkkeilyssä.

Laakson ratsastusstadionille rakennettiin uusi kastelujärjestelmä, joka otetaan käyttöön kesäl-

lä 2013. Stadionilla järjestettiin lukuisia ratsastuskilpailuja.

Maauiimaloiden kesä jäi edellisvuotta hiljaisemmaksi oikukkaan sään johdosta. Kävijöitä oli Uimastadionilla noin 236 000 ja Kumpulassa noin 106 000.

Taiteiden yönä Uimastadionilla toteutettiin vedenäiterapiaa, joka houkutteli asiakkaita nauttimaan tunnelmallisesta valaistuksesta ja rentoutuksesta. Taiteesta nautittiin muutenkin pitkän kesän. Annantalon oppilaiden ”Uinuva Uimastadion” -näyttely koristi maauiimalan käytäviä ja Helsingin juhlaviiikoilla kokoustilassa oli maksuton Olympia-juhluvuoden valokuvanäyttely. Kevään ja kesän aikana uudistettiin lasten leikkipaikka. Maauiimalakausi päättyi perinteiseen Kuutamointiin.

Kivikon hiihtohalli siirtyi kaupungin omistukseen ja liikuntaviraston ylläpidettäväksi 7. helmikuuta. Hallissa ilmeni paljon keskeneräisiä rakentamiskohteita, jotka liittyivät hallin vaippaan, tekniikkaan ja viranomaismääräyksiin. Korjauksia tehtiin resurssit huomioiden.

Hallin hiihtokausi alkoi 8.10. ja avajaisia vietettiin 21.10. Toiminta päättyi 29.12. vähäisen asiakasmäärän vuoksi. Hyvät ulkohiihtokelit vaikuttivat asiaan. Halli osoitti lyhyen aukiolonsa aikana tarpeellisuutensa – marraskuussa hiihtäjiä kävi lähes 7 000. Yhteensä koko hiihtokaudella hiihtäjiä oli noin 12 000. Tykkilumi osoittautui halliolosuhteissa haasteelliseksi kiderakenteensa ja osin hallin kuivan ilman takia. Tästä johtuen lumi hieman puuroutui loppukaudesta. Asiakkailta tuli kuitenkin pääosin positiivista palautetta laduista ja lumesta.

Kuva Antero Aaltonen

Merkittävimpiä tapahtumia

Tammikuu	Pikaluistelun maraton cup, Oulunkylän liikuntapuisto Kalpamiekkailun SM-kilpailut, Töölön kisahalli
Helmikuu	Pikaluistelun nuorten SM-kilpailut, Oulunkylän liikuntapuisto
Maaliskuu	Sulkapallon nuorten ja ikäihmisten SM-kilpailut, Ruskeasuon liikuntapuisto Telinevoimistelukilpailut, Töölön kisahalli Ole Larsenin muistokilpailut, Oulunkylän liikuntapuisto Nyrkkeilyn naisten SM-kilpailut, Ruskeasuon liikuntapuisto Jääpallon SM-kilpailut, Oulunkylän liikuntapuisto
Huhtikuu	Pöytätenniksen Pohjois-Euroopan mestaruuskilpailut, veteraanit, Ruskeasuon liikuntapuisto
Toukokuu	Helsinki City Run, Uimastadion, Töölön kisahalli Footbagin Helsinki Open, Töölön kisahalli Pöytätenniksen Helsinki Junior Open, Ruskeasuon liikuntapuisto Joukkuevoimistelun mestaruuskilpailut, Töölön kisahalli Naisten 10, Töölön kisahalli
Kesäkuu	Yleisurheilun EM-kilpailut (lehdistö- ja mediakeskus), Töölön kisahalli
Heinäkuu	Yleisurheilun EM-kilpailut (lehdistö- ja mediakeskus), Töölön kisahalli
Elokuu	Power week-judoleiri, Ruskeasuon liikuntapuisto Helsinki City Marathon, Uimastadion, Töölön kisahalli Helsinki City Triathlon, Uimastadion Taiteiden yön vesiääniterapia, Uimastadion
Syyskuu	Katajanokan liikuntahallin 10-vuotisjuhlat, Katajanokan liikuntahalli Pääkaupunkijuoksu, Pirkkolan liikuntapuisto
Lokakuu	Fight festival, Töölön kisahalli Hiihtohallin avajaisrieha, Kivikon hiihtohalli Helsinki Open Dance Festival, Töölön kisahalli Telinevoimistelun SM-kilpailut, Liikuntamyylly
Marraskuu	Jakomäen uimahallin 30-vuotisjuhlat, Jakomäen uimahalli Joukkuevoimistelun aluemestaruuskilpailut, Töölön kisahalli
Joulukuu	Footbagin SM-kilpailut, Ruskeasuon liikuntapuisto Joukkuevoimistelun SM-kilpailut, Töölön kisahalli Taekwondon SM-kilpailut, Ruskeasuon liikuntapuisto

Lasten liikunnan asiakasmäärät ja käyntikerrat kasvoivat

Liikunnanohjausosaston palveluissa korostui entisestään terveyden edistäminen, hyvinvointierojen kaventaminen sekä yhteistyön lisääminen eri hallintokuntien ja järjestöjen kanssa.

Aikuisten terveystuokkien suosio lisääntyi jumppakortin ansiosta. Uudet LIV-jumppatuotteet (LIVsyke, -voima, -core ja -venyttely) selkeyttivät myös erilaisten jumppatuntien sisältöä. Kesän maksuttomiin puistojumppiin osallistui tuhansia liikkujia. Maksuttomat Liikuntainfot Itäkeskuksen kauppakeskuksessa ja useilla terveysasemilla eri puolilla kaupunkia olivat myös suosittuja.

Yhteistyö henkilöstökeskuksen maahanmuuttoyksikön kanssa lisääntyi. Tärkeimpänä tavoitteena oli aktivoida maahanmuuttajia liikkumaan. Toukokuiseen Järjestöfoorumiin osallistui maahanmuuttajataustaisia järjestöjä, joille liikuntaviraston eri osastot esittelivät toimintaansa.

Liikunnasta hyvinvointia lapsille ja nuorille

Ensimmäinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmakausi päättyi, ja seuraavaa kautta suunniteltiin yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa. Lasten ja nuorten monipuolista harrasteliikuntaa kehitettiin edelleen erillismäärärahojen turvin helsinkiläisten liikuntaseurojen kanssa yhteistyön tiivistyessä entisestään. Työn tuloksena lasten liikunnan asiakasmäärät sekä käyntikerrat kasvoivat.

Kevään aikana liikuntavirasto haki yhdessä opetusviraston kanssa mukaan valtakunnalliseen Liikkuva koulu -ohjelmaan, ja toiminta käynnis-

tyi viidessä helsinkiläiskoulussa syyskuusta lähtien. Ohjelmassa pyritään edistämään kouluikäisten lasten fyysisen aktiivisuuden suositusten toteutumista. Tavoitteena on muuttaa koulujen toimintakulttuuria liikuntamyönteisempään suuntaan.

Viikoittaisten harrasteliikuntapalveluiden lisäksi järjestettiin ennätysmäärä loma-aikojen leiritoimintaa sekä erilaisia liikuntatapahtumia. Osasto oli myös mukana lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvissä messutapahtumissa, kuten valtakunnallisilla Opi & Kasva -messuilla, jossa osasto oli yhteinen opetusviraston, nuorisosiiankeskuksen ja kulttuurikeskuksen kanssa.

Yhteistyö opetusviraston kanssa kehittyi FunAction-Punttistoiminnan kautta. Siinä opetusviras-

ton Harrasteharava-hankkeen avulla päästiin kouluihin ohjaamaan kuntosalityyppistä ja muutakin liikuntatoimintaa. Yhteistyö nuorisosiiankeskuksen ja sosiaaliviraston kanssa jatkui varsinkin erityistukea tarvitsevien nuorten liikunnan aktivoimiseksi.

Muistisairaiden osuus väestössä kasvaa

Senioriliikuntaa kehitettiin pitkälti eri hallintokuntien välisenä yhteistyönä. Uutena käynnistettiin yhdessä sosiaali- ja terveystoimen kanssa muistisairaiden henkilöiden liikuntamahdollisuuksia edistävä muistiverkkohanke. Lisäksi järjestettiin järjestöjen ja hallintokuntien kanssa muun muassa seniorei-

den liikuntatapahtumia, esimerkiksi Citysuunnistus, Hyvä City Elämä ja Pihlajasaaren ulkoilupäivä.

Lähiöprojekti tuki asukasliikuntaa

Lähiöliikunta toimi edelleen lähiöissä tarjoten monipuolista terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa. Yhteisöllisyyttä edistävät ja syrjäytymistä ehkäisevät viikotunnit täyttyivät eläköityvien ja työttömien lisääntyessä. Maahanmuuttajataustaisia naisia osallistui aktiivisesti asukasliikuntatunneille. Jakomäessä heille järjestettiin oma liikuntaryhmä yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa.

Viikoittaiset Seniorisäpinät, Lasten Liikuntahulinat ja Perhepalloilu jatkoivat suosiotaan. Kerran kuukaudessa toteutetut maratonjummat vakiinnuttivat paikkansa liikuntatarjonnassa. Keväällä kokeiltiin hyvällä menestyksellä Liikuntasäpinöiden vientiä palvelutaloihin liikkumattomien asiakkaiden tavoittamiseksi.

Toukokuinen nuorten Jump 2 the Funk -tapahtuma Jakomäessä toteutui yhteistyössä HNMK ry:n kanssa. Kesäkuussa järjestettiin FunAction-nuorisotapahtumia Jakomäessä ja Aurinkolahdessa. Suurimman suosion keräsi syksyn FunAction-aloitustapahtuma Liikuntamylyssä, johon osallistui yli 900 nuorta.

Lähiöliikuttajat järjestivät kevään ja kesän aikana useita onnistuneita retkiä kaupungin luontopoluilla ja kulttuurihistoriallisilla alueilla. Lisäksi tehtiin runsaasti yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa sekä osallistuttiin terveys-, alue-

Kuva Tero Sivula, Kuvatoimisto Rodeo

Kuva Niina Kaverinen

ja kehittämispäiviin. Lähiöliikuttajat antoivat liikuntaneuvontaa yksittäisille asukkaille ja suurille ryhmille yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

Erityisliikuntaa

Erityisliikunnan ohjattu toiminta koostui pääsääntöisesti vesijumpasta, ohjatusta kuntosaliharjoittelusta sekä erilaisista lasten ja aikuisten jumpparyhmistä. Uutena toimintana aloitettiin ylipainoisten aikuisten liikuntaryhmät sekä muun muassa diabetopotilaille suunnattu Aktiivix-liikuntaneuvonta.

Kaupungin hallintokuntien välistä yhteistyötä jatkettiin edelleen tiiviisti terveyskeskuksen fysioterapiayksiköiden, psykiatristen poliklinikoiden ja opetusviraston kanssa. Myös yhteistyö vammaisjärjestöjen kanssa jatkui. Uutuuksia olivat kuurosokeiden vesijumppa- ja liikuntaryhmät. Virasto oli edellisvuosien tapaan aktiivisesti mukana sekä järjestöjen että kaupungin muiden hallintokuntien järjestämissä erityisliikuntatapahtumissa ja koulutustilaisuuksissa.

Liikuntaa kaupungin henkilöstölle

Vuoden merkittävin toiminnallinen muutos oli asiakaspalvelun kehittäminen uuden sähköisen e-Tai-ka-ilmoittautumisjärjestelmän avulla. Ohjatussa toiminnassa huomioitiin ikäryhmät perustamalla muun muassa Ikvireät-liikuntaryhmä yli 60-vuotiaille. Henkilöstön omaehtoista liikkumista tuettiin ja kannustettiin sekä kurssitoiminnan että moni-

puolisten lajitutustumisten kautta. Henkilöstöliikunta sisälsi keskimäärin 90 ohjattua tuntia viikossa. Lisäksi henkilöstölle järjestettiin useita suur-tapahtumia kuten Täysi Kymppi sekä petankki- ja sählyturnaukset. Henkilöstöä myös kannustettiin ja tuettiin osallistumaan kansallisiin liikuntatapahtumiin. Liikuntakonsultit toimivat yhä enemmän asiantuntijoina sekä poikkihallinnollisissa että virastokohtaisissa työryhmissä, hankkeissa ja tapahtumissa.

Stadin kundi kondikseen ja liikuntaneuvonnan palveluketju

Syksyllä 2010 alkanut, koko kaupungin miehiin kohdistunut Stadin kundi kondikseen -hanke päättyi kesän lopussa. Hanke palkittiin yhtenä vuoden 2012 valtakunnallisesti merkittävänä KKI-hankkeena. Sen hyviä toimintoja kuten kuntosalikursit, asiantuntijaluennot ja lajikokeilut otettiin käyttöön osaksi henkilöstöliikunnan perustoimintaa. Kaupungin sisäinen, poikkihallinnollinen liikuntaneuvonnan Liikkeelle-palveluketjumalli vakiintui osaksi työterveyshuollon hoitoketjua. Sen kohderyhmänä olivat henkilöt, joilla on tyypin 2 diabetesriski tai jotka ovat siihen jo sairastuneet sekä henkilöt, joille liikuntaa voidaan suositella masentuneen mielialan hoitoon. Sama toimintamalli laajeni myös Pohjois-Helsingin terveyskeskusten ja liikuntaviraston väliseksi Aktiivix-palvelupoluksi. Se on terveyskeskuksen, liikuntaviraston ja valtakunnallisen Kunnossa Kaiken Ikää -ohjelman yhteistyöhanke.

Helsingin 7. tekojäärata aloitti toimintansa Kontulassa

Talvikausi 2011–2012 alkoi vasta loppiaisen jälkeen. Varsinainen luonnonjää- ja hiihtokausi alkoi myös poikkeuksellisen myöhään, vasta tammikuun puolivälin jälkeen. Sääolosuhteista johtuen käyntikertoja kirjattiin vajaat 4 700 000, kun niitä parhaimpina vuosina on kirjattu yli 5 miljoonaa.

Ulkoliikunta- ja ulkoilupalvelujen kesäkausi

Eläintarhan urheilukenttä toimi kesäkuun lopulla yleisurheilun EM-kilpailujen harjoittelu- ja lämmittelykenttänä. Kentän pinnoitteen uusiminen valmistui juuri ennen kisoja.

Perinteiset jalkapalloturnaukset Helsinki Cup ja tyttöjen Stadi cup pelattiin lukuisilla osaston

ylläpitämällä kentillä onnistuneesti. Kaikkiaan kentillä pelattiin yhteensä yli 10 000 jalkapalloottelua.

Jalkapallon talviharjoitteluosuhteet paraniivat merkittävästi, kun Talin jalkapallohallin teknurmpinta uusittiin syksyllä. Viraston ja seurojen yhteistoimintakenttiä valmistui HJK-junioreiden kanssa Lehtikuusentielle ja PK-35:n kanssa Pihlajamäkeen. Toimintaperiaatteen mukaan liikuntalautakunta vuokrasi kenttäalueen seuroille, seurat toteuttivat kentälle teknurmpinnan ja virasto osallistui kenttäalueen rakennuskustannuksiin tapauskohtaisesti. Nyt yhteistoimintakenttiä on eri puolilla kaupunkia yhteensä 12.

Salmen ulkoilualueen matkailuunapaikkojen perusparannus aloitettiin kesäkauden päätyttyä.

Tavoitteena on alueen avaaminen uudestaan keväällä 2013.

Luukin ulkoilualueella järjestettiin 17.–18. elokuuta Weekend Festival -musiikkitapahtuma. Osasto vuokrasi alueen ulkopuoliselle konserttijärjestäjälle. Perjantaina 17.8. tapahtumaan saapui arviolta noin 25 000 kuulijaa. Suuren suosion myötä muun muassa Vihdintien liikenne tukkeutui pahasti. Lauantain kävijämäärä oli noin 10 000 ja liikennekin sujui silloin ongelmitta.

Ladun tekijät aloittivat työnsä poikkeuksellisesti jo syksyllä, kun Kivikon hiihtohallin lumi vaihdettiin. Jo maaliskuussa valmistettua, halliin varastoitua tykkilunta oli yhteensä noin 10 000 kuutiota. Hiihtohalli avautui lokakuussa ja laduista saatiin paljon positiivista palautetta.

Ulkoliikunta- ja ulkoilupalvelujen talvikausi

Leudosta alkutalvesta huolimatta osaston kaikki yli 50 luonnonjääkenttää voitiin jäädyttää noin kuudeksi viikoksi. Paloheinän tykkilumen teko aloitettiin poikkeuksellisesti 6. tammikuuta. Talvi oli muuten runsasluminen ja ladut saatiin pidettyä hiihtokunnossa aina huhtikuulle asti.

Matkaluisteluratoja ei saatu avattua Laajalahdelle eikä Puotilanlahdelle. Auraukset aloitettiin Puotilanlahdelle helmikuun puolivälissä. Työ jouduttiin kuitenkin lopettamaan jään pettäessä ja traktorin upottua mereen. Onneksi henkilövahingoilta vältyttiin.

Talvikausi 2012–2013 alkoi hienosti kun Itä-Helsinkiin avautui ensimmäinen tekojäärata. Kontulan isolle tekojäärälle päästiin luistelemaan joulukuun alussa. Tekojäärata oli järjestyksessä Helsingin seitsemäs. Ensimmäinen valmistui Oulunkylään vuonna 1977 ja se oli samalla koko Suomen ensimmäinen iso tekojäärata.

Paloheinässä päästiin tekemään tykkilunta heti joulukuun alussa ja luonnonlumen ansiosta joulukuun toisella viikolla saatiin koko latuverkosto erinomaiseen kuntoon.

Joulun jälkeen alkanut leuto ajanjakso ja sateet sulattivat lähes kaiken lumen ennen vuodenvaihdetta. Siitä huolimatta latuverkosto pystytettiin pitämään suurilta osin välttävissä hiihtokunnossa. Jo luistelukuntoon saaduista noin 30 luonnonkentästä sitä vastoin lähes kaikki sulivat ennen uutta vuotta.

Kuva Samuli Kuki

🔄 *Eläintarhan urheilukentän pinnoite uusittiin.
Kenttä toimi yleisurheilun EM-kilpailujen harjoittelukenttänä.*

Merkittävimpiä tapahtumia

Helmikuu	Red Bull Open Ice, Käpylän tekojäärata
	Koko perheenTalvirieha, Paloheinä
Toukokuu	AJP:n vaahteraliigan ottelut (1.5.–31.8.), Velodrom
	Käpylän Kyläjuhlat, Akseli Toivosen kenttä
Kesäkuu	Tuska Open Air -festivaalit, Kaisaniemi
	Stadi Cup -jalkapalloturnaus, Kontula, Käpylä, Töölön pallokenttä
Heinäkuu	Yleisurheilun EM-kilpailut, harj. kenttä, Eläintarhan urheilukenttä
	Helsinki Cup -jalkapalloturnaus, Käpylä, Tali, Laajasalo, Myllypuro, Siltämäki,
	Tapuli ym. useat muut nurmikentät
Elokuu	Weekend Festival -musiikkitapahtuma, Luukin ulkoilualue

Syyskuu	39. Pääkaupunkijuoksu, Pirkkola-Keskuspuisto ulkoilureiitit
	Dicken Cup, Talin liikuntahalli
	Pyöräilyn Tour de Helsinki, Velodrom
	Käpylä Cup, Käpylän liikuntapuisto
Kesäkausi	Horse Show, Käpylän liikuntapuisto
	Useita kansallisia ja kansainvälisiä yleisurheilukilpailuja, Eläintarha, Vuosaari
	Kriketin SM-ottelut, Kaisaniemi
	Veikkausliigan naisten SM-kilpailuja, Töölön pallokenttä
	Valtakunnan pääsarjojen otteluja am. jalkapallossa ja kriketissä, Velodromi
	Maahockeyn SM-sarjan otteluita
Talvikausi	Ratapyöräilyn SM-kilpailut
	Bandy-liigan ottelut, Kallion tekojäärata

Monipuolisia merellisiä palveluja ja olosuhteita tapahtumille ja kilpailuille

Helsingin veneilystrategia 2020 -ohjelmaa viimeisteltiin. Se luo päämäärät ja suuntaviivat Helsingin veneilytoiminnalle vuoteen 2020 saakka. Strategia sisältää katsauksen veneilyn nykytilanteeseen Helsingissä, toimintaympäristön analyysin sekä siihen vaikuttavia ulkoisia reunaehtoja ja muutostekijöitä.

Veneily

Liikuntaviraston suoravuokrauksessa oli yhteensä 4 019 venepaikkaa 46 satamassa. Vuokraamatta jäi 27 paikkaa ja ne sijaitsivat Kirkkonummella Lähteelän venesatamassa. Uusia venesatamia ei otettu käyttöön, sen sijaan Verkkosaaren satama poistui vuoden lopussa käytöstä Kalasataman rakentamisen vuoksi.

Virasto vuokrasi talvikaudeksi 2012–2013 ylläpitämiltään veneiden 13 talvisäilytysalueelta yhteensä noin 1 800 paikkaa veneilijöille. Jätkäsaaren talvisäilytysaluetta lukuun ottamatta kaikki alueet olivat täynnä talvehtivia veneitä. Talvisäilytyskaudesta 2012–2013 lähtien paikka oli mahdollista varata etukäteen myös Eiranrannan alueelta. Ennakkovarausmahdollisuus on otettu vastaan erittäin myönteisesti. Huutokaupalla myytiin tai vaihtoehtoisesti romutettiin kymmeniä kaupungin alueelle luvtomasti varastoituja veneitä.

Lautakunta hyväksyi uuden isoihin yli 20 tonnia painaviin veneisiin ja aluksiin sovellettavan vuokrasopimusmallin. Samalla se oikeutti viraston irtisanomaan yli 20 tonnia painavien veneiden ja alusten vuokrasopimukset sekä solmimaan

ehdot täyttävien kanssa uuden mallin mukaiset sopimukset. Uudella sopimuksella pyritään minimoimaan todennäköisyys kaupungin joutumisesta maksumieheksi ongelmatilanteissa, esimerkiksi alusten uppoamiset. Käytännössä tämä tarkoittaa sopimuksen uusimista noin 60 venepaikanhaltijan kanssa.

Heinäkuussa veneily-yksikkö rakensi olosuhteita avomeripurjehduksen MM-kilpailuihin.

Särkän venesatamaan valmistui yli 30 venepaikkaa kilpaileville aluksille, septi- ja pilssityhjennysasema sekä aallonvaimentimia. Lisäksi oltiin mukana rakentamassa vuosittaisia tapahtumia, Uivaa Venenäyttelyä ja Töölönlahden Kuutamouintia.

➔ *Rastilan leirintäalueen mökit olivat suosittuja.*

Uimarannat, saariston ulkoilualueet ja saaret sekä ulkoilusaaret

Osaston hoidossa oli yhteensä 28 uimarantaa, joista 15 oli valvottuja. Seurasaaren uimala avattiin yleisölle remontin jälkeen. Oma henkilökunta valvoi 13 uimarantaa ja uimalaa. Pikkukosken uimarannasta vastasi yhteistyösopimuksella uimaseura. Liikuntaviraston toteuttamia talviuintipaikkoja oli yhteensä 14, joista valtaosa seurojen ja yhdistysten ylläpitämiä vuokrasopimuksin.

Saaristoyksikkö oli mukana lukuisissa uimarantatapahtumissa. Aurinkolahdessa ja Hietarannassa oli useita rantajalkapalloturnauksia. Soutustadionilla järjestettiin lauluiltoja ja soutu tapahtumia. Pihlajasaaren juhannusjuhlat keräsi ennätysyleisön.

Vesiliikenne

Liikuntavirasto kehitti ja koordinoi Helsingin alueen vesiliikennettä. Vesiliikennereittejä oli yhteensä 17. Uutuutena kokeiltiin reittiä Kauppatorilta Herrensaareen. Tavoitteena oli saada risteilymatkustajia suoraan laivoilta keskustaan. Matkustajat eivät vielä löytäneet kovin hyvin reittiä, mutta kokeilua laajennetaan tulevana kesänä Hop On Hop Off -reitillä rantaravintoloiden kautta. Toinen uusi kokeilu oli Hakaniemen ja Satamasaari–liluoto-reitin jatkaminen Vuosaaren Aurinkolahteen. Kokeilu onnistui hyvin ja sitä tullaan jatkamaan.

Virasto hallinnoi vesiliikennelaitureita manteeilla ja saaristossa sekä Kauppatorin alueen vesiliikenteelle vuokrattuja laitureita. Vuokralaisina on vesiliikenneyrittäjiä, jotka järjestävät reittiliikennet-

Kuva liikuntaviraston kuva-arkisto

Merkittävimpiä tapahtumia

Tammikuu	Matkamessut, Helsingin Messukeskus
Huhtikuu	Ice Break, Vanhankaupunginkoski
Toukokuu	Kirjoloihen istutus, Pikku-Huopalahti
	Stadi onki -tapahtuma, Mustikkamaa
	Venehuutokauppa, Jätkäsaari ja Sompasaari
	Vesiliikennekauden avaus alennettuja ja ilmaisia kuljetuksia lähisaariin sekä vesibussikierroksille
Kesäkuu	Mätäjoki-festarit, Kannelmäki
	MM-avomeripurjehdukset, Hernesaari
Heinäkuu	Beach volley -rantalentopalloturnaus, Hietaniemen uimaranta
	Lohenuistelun EM-2012, Kaivopuisto
Elokuu	Beach football -turnaus, Hietaniemen uimaranta
	Beach football -turnaus, Aurinkolahden uimaranta
	On The Beach, Hietaniemen uimaranta
	Koskipäivä, Vanhankaupunginkoski
	Valtakunnallinen kalastuspäivä, Vuosaari
	Uiva venenäyttely, Vattunokka
	Dragon melonta, Humallahti
Syyskuu	Ilotulituksen SM-kilpailut, Rajasaari

Luontoelämyksiä Pihlajasaaresta.

tä sekä tilaus- ja sightseeingristeilyjä. Yhteistyössä vesiliikenneyrityksien kanssa järjestettiin jo perinteinen, toukokuinen Vesiliikennepäivä ja oltiin mukana Matkamessuilla tammikuussa.

Kalastus

Onkikoulutoiminta Vanhankaupunginkosken suvanolla jatkui. Ilahduttavasti myös vanhus- ja erilaiset kuntoutujaryhmät löysivät kalastuksesta mukavan tavan viettää aikaa kaupunkiluonnossa.

Kalastusyksikkö osallistui Ice Break -tapahtumaan, Mätäjokifestivaaleille, Lapsimessuille, Pik-

ku-Huopalahden onkitapahtumaan, Stadi onkeen sekä Valtakunnalliseen kalastuspäivään ja järjesti perinteisen Koskipäivätapahtuman Vanhankaupunginkoskella elokuussa.

Yhteistyö kalatalousalan järjestöjen, muiden virastojen ja tutkimuslaitosten sekä viestimien kanssa jatkui. Kalastusyksikkö panosti uudistuneiden pyydysmerkkien valvontaan merialueella. Kaupungin edustan merialueelle istutettiin yli 80 000 siikaa, noin 32 000 vaellusikäistä meritaimenta, kaksivuotiaita karppeja 500 ja noin 3 000 kirjolohta.

Kalastuslupamyyni laski aiempien vuosien

tapaan. Lasku on seurausta yleiskalastusoikeuksien laajentumisesta.

Rastilan leirintäalue

Rastila Camping Helsinki on kansainvälinen ja vilkas neljän tähden leirintäalue.

Yöpymisvuorokausia oli ennätyselliset 102 000. Ne kertyivät yöpymisistä teltoissa, matkailuajoneuvoissa, mökeissä ja Kesähostelli Karavaanissa. Yöpyminen suureen määrään vaikuttivat World Design Capital Helsinki 2012 -vuosi ja pääkaupunkiseudun muut suuret tapahtumat.

Suurin käyttöaste oli mökeissä, 74 prosenttia sekä asuntovaunupaikoissa, 55 prosenttia. Ulkomalaisia asiakkaita oli 36 prosenttia, joista suurimman ryhmän muodostivat venäläiset asiakkaat. Markkinointiyhteistyö Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimiston kanssa näkyi myös lisääntyneissä japanilaisten ja kiinalaisten asiakkaiden määrissä.

Alueella vuokrattiin sauna- ja kokoustiloja sekä aktiviteettivälineitä. Rastilan Henkilöhuoltamon palvelutarjontaa kehitettiin. Sen toiminta oli vilkasta ja asiakkaita oli lähes 1 300. Toiminnan teemoina olivat kiireettömyys, terveys ja työssä jaksaminen.

Henkilöstömäärä pysyi edellisvuosien tasolla

Hallintoyksikkö

Liikuntalautakunta kokoontui 14 kertaa ja kokouksissa käsiteltiin yhteensä 218 asiaa. Kokoukset vietiin läpi kaupunkiyhteisellä Ahjo-asianhallintajärjestelmällä. Päätöksentekoa palvelevien sähköisten menettelytapojen omaksumiseen ja kehittämiseen kiinnitettiin erityistä huomiota.

Talouslyksikkö

Talousarvion toteutumisennuste laadittiin vuoden aikana neljä kertaa. Kaupungin uusi laskentajärjestelmä otettiin käyttöön vuoden alussa. Käyttöönottoon liittyvistä ongelmista huolimatta yksikkö raportoi käytettävissä olevin keinoin talousarvion toteutumisesta. Valmisteltiin liikuntatoimen talousarvioehdotus vuodeksi 2013 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosiksi 2013–2015. Talousarvioehdotus sisälsi esityksen koko liikuntatoimen siirtymisestä nettobudjetoitiin vuoden 2013 alusta. Kassatoimintojen kehittämistä jatkettiin ja liikuntapaikkojen kassajärjestelmät uusittiin. Taloushallintopalvelun kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti viraston prosessivastaavat osallistuivat palveluprosessien kehittämiseen.

Henkilöstöyksikkö

Yksikkö tuotti henkilöstöhallinnon tukipalveluja viraston johdolle ja esimiehille. Keskusteluja käy-

tiin palvelujen toteutumisesta ja kehittämisestä sekä yhteistoiminnan suunnittelusta. Syyskuussa toteutettiin työhyvinvointikysely, jonka tuloksia hyödynnetään osastoilla kehittämissuunnitelmia laadittaessa.

Virastossa oli vuoden lopussa 167 (166) kuukausipalkkaista vakanssia, joista virkoja oli 12. Tuntipalkkaisia vakinaisia tehtäviä oli 313 (314). Vakinaisessa palveluksessa olevien henkilöiden määrä vuoden lopussa oli 440 (431). Pysyvään palvelussuhteeseen valittiin 27 (29) henkilöä. Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n veloitus työvoiman ostopalveluisista oli 219 204 (322 981) euroa. Kesä- ja kausityöntekijöitä oli yhteensä 346.

Työllistämismäärä työskenteli vuoden aikana yhteensä 33 (43) henkilöä. Eläkkeelle siirtyi 10 (10) ja muusta syystä palveluksesta erosi 12 (6) henkilöä. Vuorotteluvapaata käytti 10 (9). Osa-aikaeläkkeellä oli vuoden aikana 18 (19) henkilöä. Henkilöstön keski-ikä oli 48,2 (47,7) vuotta.

Järjestelyeristä korotettiin vuoden aikana kolmen vakanssin tehtäväkohtaista palkkaa. Näistä kustannukset olivat yhteensä 245 euroa kuukaudessa.

Henkilöstökoulutukseen osallistui 191 (231) henkilöä ja koulutuspäiviä kertyi yhteensä 891 (1082). Hyvän esimiehen ABC-verkkoaineistokurssin suoritti 20 esimiestä. Yhteensä vuoden 2011 ja 2012 aikana

Henkilöstön määrä 31.12. vuosina 2008–2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Vakinaisia	429	436	432	431	440
Määräaikaisia	46	48	52	56	53
Kausityöntekijöitä	170	171	153	151	170
Kesätyöntekijöitä	121	97	187	170	176
Yhteensä	766	752	824	808	839

kurssin on suorittanut 36 esimiestä. Lisäksi 5 (11) henkilöä suoritti tutkinnon tai muun laajan opintokokonaisuuden.

Merkkipäivien, kaupungin pitkän palvelun ja eläkkeelle lähdön johdosta huomionosoituksia jaettiin yhteensä 15 517 (16 661) euron arvosta. Kuntaliiton mitaleita haettiin 15 henkilölle ja Helsinki-mitalin sai 7 henkilöä.

Tietotekniikkayksikkö

Vuosi piti sisällään kaksi merkittävää hanketta. Merkittävin uudistus, kassa- ja kulunvalvontajärjestelmän käyttöönotto, saatettiin tuotantoon maauimaloissa ja liikuntaviraston uimahalleissa. Kaupunkiyhteisistä hankkeista jalkautettiin LASKE-hanke viraston käyttöön yhteistyössä LASKE-hankkeen, kulttuurikeskuksen ja kaupungin taloushallintopalveluiden kanssa.

Kumppaneilta ostetut kaupungin puitesopimuksen mukaiset HEL-keskuspalvelut olivat käytössä sekä palvelinhotellin että LEEVI-järjestelmän käyttöpalveluissa. Palveluiden laatu oli sopimusten mukaista ja pysyi hyvänä koko vuoden.

Helsinki-verkon käyttäjätunnuksia oli ylläpidossa 610. Lähiverkossa oli vuoden lopussa 303

työasemaa. Verkon toimintavarmuus pysyi hyvänä muutamaa tietoliikennekatkoa lukuun ottamatta.

Varausyksikkö

Liikuntaseurojen avustukset haettiin ensimmäistä kertaa sähköisesti kaupungin asiointi.fi-järjestelmän kautta. Seuroille järjestettiin koulutustilaisuuksia järjestelmän käytöstä ja sen kautta jätettiin yhteensä 510 hakemusta. Ne kohdentuivat liikuntaseurojen tuettuun käyttöön, vuokra- ja toiminta-avustuksiin sekä tapahtuma-avustuksiin ja niiden yhteissumma oli 6 951 000 euroa.

Tilavarauksia jaettiin sekä talven että kesän ajalta noin 600 liikuntaseuralle sekä kuntalaisille. Yhteistyö seurojen ja lajiliittojen kanssa oli tiivis. Leevi-varausjärjestelmän ongelmat jatkuivat ja järjestelmän kehitystyö jatkuu.

➔ *Yksikön kautta koordinoitiin Helsingissä järjestettävät kansalliset ja kansainväliset liikuntatapahtumat. Merkittävimpiä olivat muun muassa jääkiekon MM- ja Yleisurheilun EM-kilpailut sekä jo perinteiset tapahtumat Helsinki Cup, Stadi Cup, Naisten Kymppi, Helsinki City Run ja Helsinki City Marathon.*

Kuva Antero Aaltosen

Talouden tavoitteet saavutettiin

Käyttötalous

Liikuntatoimen tulot olivat 15,1 (14,0 vuonna 2011) miljoonaa euroa. Tulot kasvoivat edellisvuodesta 1,0 miljoonalla eurolla ja ylittivät talousarvion 1,6 miljoonalla eurolla (11,5 %).

Liikuntatoimen käyttömenot olivat yhteensä 79,3 (77,6 vuonna 2011) miljoonaa euroa. Käyttömenot kasvoivat noin 1,7 miljoonalla eurolla eli 2,2 prosentilla edellisvuodesta. Liikuntavirastolle myönnettiin 510 000 euron lisämääräraha kunta-alan palkkaratkaisusta aiheutuvien kustannusvaikutusten kattamiseen. Kaupunginvaltuusto myönsi 600 000 euron ylitysoikeuden Kivikon hiihtohallista aiheutuneiden kustannusten kattamiseen. Kun edellä mainitut määrärahat huomioidaan talousarvion lisäyksenä, liikuntatoimen menot alittuivat noin 0,6 miljoonaa euroa talousarvioon verrattuna.

Menot toteutuivat lähes talousarvion mukaisina kaikissa kululajeissa. Henkilöstömenot toteutuivat lisämäärärahalla korotetun budjetin mukaisina. Muihin toimintamenoihin sisältyy noin 0,2 miljoonan euron luottotappiokirjaukset. Vuokrat nousivat 0,4 miljoonaa euroa. Nousu johtui kaupungin sisäisten vuokrien kasvusta sekä uusien vuokraohteiden siirtymisestä viraston vuokrattaviksi. Viraston käyttömenoihin sisältyy avustuksia liikuntalaitoksille ja -järjestöille 16,5 (16,0) miljoonaa euroa. Menot ilman sisäisiä vuokria ja avustuksia olivat 0,86 miljoonaa euroa edellisvuotta suuremmat ja alittivat talousarvion 0,3 miljoonalla eurolla eli 0,7 prosenttia.

Liikuntatoimen käyttötalouden talousarvio jakaantui kolmeen osaan. Talousarvion sitova erä

oli käyttömenot 68 477 000 euroa, johon lisätään 510 000 euron palkankorotuksia varten myönnetty lisämääräraha (khs 3,9.) sekä ylitysoikeus Kivikon hiihtohallista (kvsto 12.12.), jolloin käytettävissä oli 69 587 000 euroa. Tämä alitettiin 725 000 eurolla. Merellinen osasto sisältäen Rastilan leirintäalueen toimi nettobudjetoituna yksikkönä. Sen talousarvion sitova erä oli toimintakate (tulojen ja menojen erotus) –3 330 000 euroa. Merellisen osaston toimintakatteen toteutui –2 970 168 euroa eli 359 832 euroa tavoitetta enemmän. Liikunnanohjausosasto toimi myös nettobudjetoituna osastona. Sen toimintakateta-voite oli –1 240 000 euroa. Toimintakatetoteuma oli –927 602 euroa eli 312 398 euroa tavoitetta enemmän.

Investoinnit

Liikuntapaikkojen suunnitteluun, rakentamiseen ja perusparantamiseen sekä Rastilan leirintäalueelle oli talousarvioon varattu määrärahoja 12,632 miljoonaa euroa. Lisäksi kaupunginvaltuusto myönsi yhteensä 2,428 miljoonan euron ylitysoikeuden vuoden 2012 määrärahoihin ja myöhemmin lisäksi 0,527 miljoonaa euroa. Liikuntapaikkainvestointeihin oli siten käytettävissä kaikkiaan 15,587 miljoonaa euroa, joista käytettiin 14,05 miljoonaa euroa. Lisäksi liikuntatoimi käytti lähiörahaston erillismäärärahoja 1,12 miljoonaa euroa. Vuoden lopussa keskeneräisten investointihankkeiden valmiiksi saattamiseen saatiin 1,780 miljoonan euron ylitysoikeus vuoden 2013 talousarvioon.

Irtaimen omaisuuden perushankintamäärärahoja oli talousarviossa 930 000 euroa. Irtaimen

Kuva Antero Aaltosen

Suoritteiden kehitys vuosina 2010–2012

Suoritteet	TOT-2010	TOT-2011	TOT-2012	TA-2012
Laitostoiminnan käyntikerrat	3 593 278	3 635 960	3 649 899	3 622 000
Ulkokenttätoiminnan käyntikerrat	3 887 405	3 661 474	3 646 387	3 799 000
Uimarantatoiminnan käyntikerrat	1 387 823	1 389 181	1 201 260	836 000
Liikunnanohjauksen käyntikerrat	566 313	611 288	653 768	540 000
Leirinnän yöpymisvuorokaudet	100 767	99 657	101 914	96 000
Kalastustoiminnan kalastusluvut	7 255	6 961	6 737	7 800
Venepaikat	12 063	12 022	11 955	11 800

Tuottavuuden kehitysindexit vuosina 2010–2012

Tuottavuus (2009 = 100)	TOT-2010	TOT-2011	TOT-2012	TA-2012
Käyntikertaa kohti	105	105	103	104
Aukiolotuntia kohti	105	108	105	104

omaisuuden määrärahoista käytettiin noin 924 000 euroa eli käyttämättä jäi noin 6 000 euroa.

Suoritteet ja tuottavuus

Laitostoiminnan käyntikertoja oli 3,6 miljoonaa ja talousarvioon merkitty tavoite ylitettiin hiukan. Ulkokenttätoiminnassa talousarviotavoitetta ei aivan saavutettu. Käyntikertoja tilastoitiin 3,6 miljoonaa, kun tavoite oli 3,8 miljoonaa. Uimarantatoiminnassa kävijätavoite ylitettiin peräti 44 prosentilla hyvän kesän vuoksi. Liikunnanohjauksen käyntikerroissa talousarviotavoite ylitettiin 21 prosentilla, leirinnän yöpymisvuorokausien määrässä 6 prosentilla ja venepaikkojen määrässä 1,3 prosentilla. Myytyjen kalastuslupien määrä laski hiukan edellisvuodesta ja talousarviotavoite jäi saavuttamatta.

Liikuntatoimen tuottavuuslaskennan perusvuosi oli 2009. Suoritteina ovat laitostoiminnan, ulko-

kenttätoiminnan, uimarantatoiminnan ja liikunnanohjauksen käyntikerrat, leirintätoiminnan yöpymisvuorokaudet, venesatamatoiminnan venepaikat sekä kalastusluvut. Menoina ovat käyttömenot ilman avustuksia lisätynä poistoilla ja työllistettävien henkilöstömenoilla ja menoihin on tehty indeksikorjaus. Tuottavuuslaskelmat tehdään käyntikertojen ja liikuntapaikkojen valvottujen aukiolotuntien perusteella. Liikuntatoimen tuottavuusindexi on käyntikertatietojen mukaan laskettuna kasvanut 3 prosenttia ja aukiolotuntien mukaan laskettuna 5 prosenttia perusvuodesta 2009. Liikuntaviraston tuottavuus on kehittynyt positiivisesti vuonna 2012, koska viraston menojen kehitys on ollut maltillista ja samaan aikaan suoritekehitys on pysynyt hyvällä tasolla. Suoritteiden osalta etenkin liikunnanohjausosaston tarjoamissa ohjatun liikunnan palveluissa sekä leirinnässä kävijämääräkehitys on ollut edelleen hyvä.

Kuva: Juha Tuomi, Kuvataimisto Rodeo

Liikuntatoimen avustukset vuosina 2008–2012

1 000 euroa tilinpäätöksen mukaan	2008	2009	2010	2011	2012
Laitokset: • yli 170 000 euroa	8 243	10 154*	8 409	9 325	9 371
• alle 170 000 euroa	225	225	225	225	225
Tapahtuma-avustukset	69	68	67	71	71
Järjestöt: • tuettu käyttö	3 630	3 792	3 741	3 640	3 702
• vuokra-avustukset	1 186	1 200	1 182	1 177	1 166
• toiminta-avustukset	1 576	1 602	1 577	1 571	1 965
Avustukset yhteensä	14 929	17 041	15 201	16 009	16 500

* Vuonna 2009 maksettiin liikuntaviraston avustusrahojen kautta rakennusmestari Aimo Mäkisen perintörahat 1 866 224 euroa Jääkentäsäätiölle jäähallihankkeen toteuttamiseksi Vuosaaren (Kvsto 9.12.2009).

Järjestöt

Liikuntaseuroille sekä vammais- ja eläkeläisjärjestöjen liikuntatoimintaan myönnettiin toiminta- ja vuokra-avustuksia 3 132 000 (2 748 000 vuonna 2011) euroa. Liikuntatilojen tuetun käytön menot olivat 3 702 000 (3 640 000) euroa. Toiminta-avustusta sai liikuntatilojen tuetun käytön ja/tai vuokra-avustuksen lisäksi 378 (386) liikuntaseuraa joista 29 (35) oli vammais- ja eläkeläisjärjestöä. Suurin toiminta-avustus oli 105 000 (69 810) euroa ja pienin 220 (200).

Yhteisöjen tukeminen vuosina 2008–2012

1 000 euroa	2008	2009	2010	2011	2012
Liikunnan järjestötoiminnan tukeminen	6 392	6 594	6 500	6 388	6 833
Tapahtuma-avustukset	69	68	67	70,5	70,5
Uima- ja urheiluhallit	8 468	10 379	8 634	9 550	9 596
Yhteensä	14 929	17 041	15 201	16 009	16 500

Laitokset ja säätiöt

Laitos- ja säätiöavustuksia saivat Helsinki Stadion Oy, Helsinki Halli Oy, Jääkentäsäätiö, Vuosaaren Urheilutalo Oy, Urheiluhallit Oy, Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy, Stadion-säätiö, Nuorisojääkenttä Oy, Tapanilan Urheilutalosaatiö, Suomen Urheilumuseosaatiö, Suomalaisen Yhteiskoulun osakeyhtiö ja Lauttasaaressen yksityiskoulujen kannatusyhdistys ry.

World Design Capital -vuoteen osallistuttiin kahdella hankkeella

Kehittämysyksikössä valmisteltiin vuosien 2013–2017 liikuntastrategia, jonka liikuntalautakunta hyväksyi ja kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi. Valmisteltiin liikuntatoimen osuus sivistystoimen strategiaehdotukseen. Järjestettiin johtoryhmän ja liikuntalautakunnan talousarvioseminaarit.

Kesällä päivitettiin valtakunnallisen liikunta- paikkarekisterin tietoja ja osallistuttiin rekisterin kehittämiseen ja seurantaryhmän työhön.

Viestintäyksikkö

Sähköisen viestinnän ja palvelutiedottamisen kehittäminen jatkui. Mediatyöt lisääntyivät ja tiedotteita lähetettiin vuoden aikana noin 70. Helmi-intranet kehittyi koko vuoden ja se tarjosi työn tueksi helppokäyttöiset entistä laajemmat tietolähteet. Viraston nettisivujen kävijämäärä oli lähes 800 000, kasvu edellisvuodesta oli merkittävä. Kaupunkiyhteinen nettiuudistusprojekti alkoi syksyllä teknisen alustan uudistuksella. Työ jatkuu ensi vuonna portaalin sisältöjen täsmentämisellä.

Henkilöstölehti Viestikapula ilmestyi 8 kertaa ja koko henkilökunnan saavutettavuuden vuoksi se jaettiin edelleen sekä painettuna että sähköisenä intranetissä. Kiireisiä viestejä sisältävää Pika-viestiä toimitettiin tarpeen mukaan, edellisvuotta selvästi enemmän, yhteensä 25 kertaa. Viestinnän

➔ *Muotoile itsesi -WDC-hankkeessa toteutettiin Töölönlahdelle kestäviä kuntoiluvälineitä heräte-liikuntaa edistämään. Niiden sijoitukselle on saatu jatkoaika.*

Kuva Design Reform Oy

ja markkinoinnin asiantuntijapalvelut sekä osasto-
että virastotasolla lisääntyivät merkittävästi. Lisä-
väriä vuoteen toivat lukuivat tapahtumat ja viras-
ton WDC-hankkeet, Muotoile itsesi ja Säilö.

Tekninen yksikkö

Vuoden suurimmat investointikohteet olivat Oulun-
kylän tekojääradan pintarakenteiden ja rataputkis-
ton perusparannuksen ja Eläintarhan yleisurheilu-
kentän perusparannustyön valmistuminen. Lisäksi
valmistui Kontulan liikuntapuiston tekojääkenttä ja
kumirouhetekonurmikentän huoltotilat. Lähiörahas-
tosta saatiin määrärahoja Vuosaaren liikuntapuiston
betoniskeittiparkkiin ja lähiliikuntapaikkoihin Vesa-
lan kentällä sekä Pukinmäen, Herttoniemenrannan
ja Roihuvuoren liikuntapuistoissa. Kohteista valmis-
tuivat Pukinmäen, Vesalan ja Herttoniemenrannan
lähiliikuntapaikat. Seurojen kanssa yhteistyössä val-
mistuivat kumirouhetekonurmet Lehtikuusentielle
ja Pihlajamäkeen sekä Kivikon BMX-rata, joka tal-
vella toimii lasten hiihtomaana viraston hoitamana.

Liikuntapaikkojen suunnitteluun, rakentami-
seen, perusparannuksiin, lähiliikuntapaikkarakenta-
miseen ja alueiden esirakentamisiin käytettiin 14,8
miljoonaa euroa.

Liikuntavirastolla oli kaksi WDC-hanketta, jot-
ka loivat uudella suunnittelulla viihtyisiä ja visuaa-
lisesti miellyttäviä tuotteita kaupunkiympäristöön.
Säilö kalustokontti -prototyypit valmistuivat Laut-
tasaaren, Meilahden ja Kannelmäen liikuntapuis-
toon sekä Johanneksen kentälle.

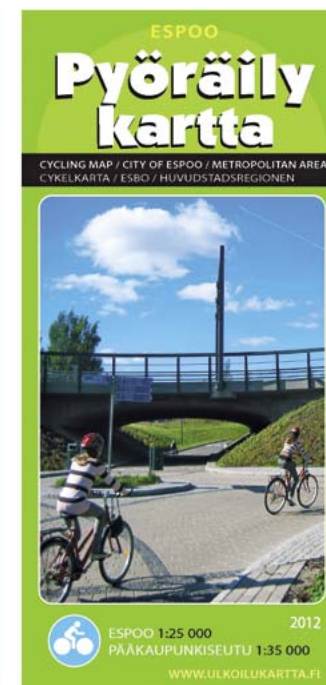
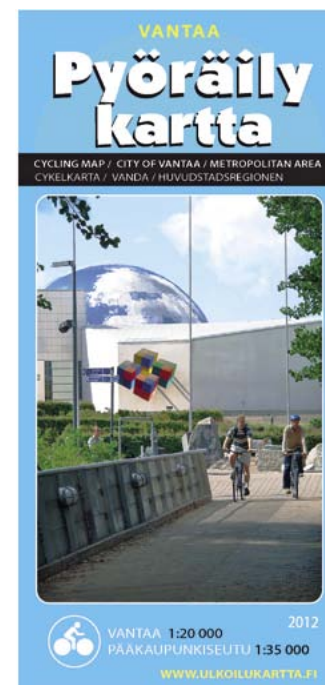
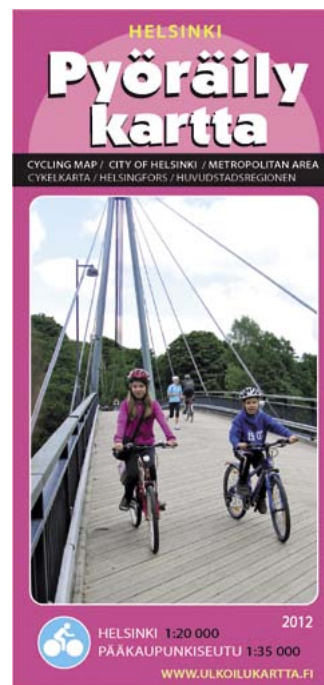
Yksikkö osallistui Helsingin alueella tapahtu-
vaan kaavoitustyöhön sekä valmisteli kaava- ym.
lausuntoja. Yksikkö toimi myös asiantuntijana viras-
ton vuokraustoiminnassa, kiinteistöjen ja alueiden

kunnossapitotehtävissä sekä ylläpiti vuokrarekiste-
riä ja hallinta-aluekartastoa.

Virasto julkaisi yhteistyössä Helsingin kaupun-
gin matkailu- ja kongressitoimiston, kaupunkisuun-
nitteluviraston, rakennusviraston, ympäristökes-
kuksen sekä Vantaan, Espoon ja Kauniaisen kanssa
uuden pääkaupunkiseudun ulkoilukartan 2012 sekä
uudet kaupunkikohtaiset pyöräilykartat.

Helsingin pyöräilykartat kampanjoitiin suora-
jakeluna kaupungin työntekijöiden kotiosoittei-
siin. Sähköinen karttapalvelu www.ulkoilukartta.fi
päivitettiin. Osallistuttiin myös pyöräilyn edistä-
miseen Helsingin pyöräilyprojektin valmisteluryh-
mässä ja HKL:n pyöräilyn liityntäpysäköintikalus-
teiden työryhmässä.

Liikuntapaikkojen esteettömyyskartoitusta jat-
kettiin viraston toimipisteissä ja kaupungin palve-
lukarttaan tehtiin sitä kuvaavia sisältöjä.

Kuva Pekka Jyrkkäinen

➔ Uudet kaupunki-
kohtaiset pyöräily-
kartat.

➔ WDC-hankkeena
toteutettu Säilö kalus-
tokontin prototyyppi
Johanneksen kentällä.

➡ Helsingin kaupunki palkitsi stipendeillä Lontoon olympialaisissa ja paraolympialaisissa mitalisijoille ylittäneet helsinkiläisurheilijat. Stipendin saivat Lontoon paraolympialaisten 100 metrin ratakelauksen T51-luokan kultaa voittanut Toni Piispanen (edessä), olympialaisten hopeamitalisti, purjelautailija Tuuli Petäjä (kolmas vasemmalta) sekä purjehduksen Matchrace-luokan pronssimitalistit Silja Kanerva, Mikaela Wulff ja Silja Lehtinen. Palkinnot jakoi sivistys- ja henkilöstötoimen apulaiskaupunginjohtaja Ritva Viljanen yhdessä liikuntajohtaja Anssi Rauramon kanssa.

Jätehuolto parannettiin ja energiaa säästettiin

Jätehuoltoa parannettiin useissa toimipisteissä lisäämällä jätteen lajittelua, tarkistamalla jäteastioiden sijoittelua, määrää ja laatua sekä tarkentamalla tyhjennysvälejä. Erityistä huomiota kiinnitettiin pahvin, biojätteen, paperin ja kartongin sekä ongelmajätteen erilliskeräyksen kehittämiseen ja paperijätteen vähentämiseen.

Viraston energiansäästösuunnitelman mukaisesti kiinnitettiin huomiota toimintatapoihin energiankulutuksen pienentämiseksi.

Energiatehokkuutta parannettiin peruskorjaushankkeilla ja kehittämällä taloautomaatiikkaa. Energiasäästäviä ratkaisuja toteutettiin uudisrakentamisessa ja peruskorjauksissa.

Kiinteistöjen kaukolämmön, sähkön ja veden kulutuksen seuranta parannettiin.

Erityisesti seurattiin kaikkien kaukolämpöverkoston liitettyjen kiinteistöjen lämmön kulutusta.

Merkittävimpiä energiankulutuksen pienentämiseen vaikuttaneita toimenpiteitä olivat:

- Oulunkylän tekojääradan kylmäkompressorin moottorin ja ohjausjärjestelmän uusiminen
- Pirkkolan jäähallin kylmäkone- ja rakennusautomaatioiden uusimiset
- Itäkeskuksen uimahallin ilmankuivaimien uusiminen
- Oulunkylän jäähallin käyttövesiputkiston ja ilmastoinnin taajuusmuuttajien uusiminen
- Töölön kisahallin ilmastoinnin automaation perusparannus
- Uimastadionin ja Kumpulan maauimalan vedettömien pisuaarien käyttöönotto sekä Uimastadionin kiinteistön säätö- ja valvontajärjestelmän perusparannus
- Rastilan leirintäalueen rakennusten lämpöeristyksen parantamista ja ilmastoinnin automaatiikan muutostöitä.

Lisäksi useissa kiinteistöissä kehitettiin ilmanvaihtolaitteistoja ja taloautomaatiikkaa ja parannettiin energiatehokkuutta. Valaisimia muutettiin energiaa säästävimmiksi, myös LVI-kalusteiden uusimisessa huomioitiin energian ja veden säästö.

Viraston kaukolämpöverkkoon liitettyjen kiinteistöjen kaukolämmön kulutus nousi noin 2 prosenttia ja sähkön kulutus laski yli 5 prosenttia edellisvuodesta.

Venesatamien jätehuoltoa parannettiin ja veneilyn jätevesipäästöjen vähentämiseksi uusittiin Pihlajasaaren vierassataman imutyhjennyslaitteisto.

Henkilöstöä osallistui useisiin Itämerihaastekampanjoihin. Itämerestä kerrottiin myös muiden kaupungin hallintokuntien ja yhteistyökumppaneiden kanssa järjestetyissä tilaisuuksissa. Osallistuttiin ekotukihenkilökoulutukseen. Viraston yksiköistä noin puolessa on nyt ekotukihenkilöt.

Henkilöstöstä kootut öljyntorjuntaryhmät osallistuivat pelastuslaitoksen järjestämään koulutukseen ja ne osallistuivat Palex Delta-meritorjuntaharjoitukseen.

Vesien suojelun ja kalakantojen tarkkailun osalta valvontaa suoritettiin Helsingissä 14 600 ha ja muissa kunnissa 3 000 ha ja kalanoikasia istutettiin yhteensä yli 122 000.

Vesistöjen hajakuormituksen vähentämiseksi kunnallisteknisen verkon ulkopuolisissa kiinteistöissä tehtiin vesi- ja jätevesijärjestelmien parannuksia. Pihlajasaassa uusittiin muun muassa paineviemärin pumppaamo. Särkiniemessä valmistui kiinteistön harmaiden vesien imeytyskenttä. Lisäksi Salmen ja Luukin ulkoilalueilla jatkettiin kiinteistöjen jätevesijärjestelmien muutos- ja korjaussuunnittelua ja aloitettiin suunnittelu Salmen rakennusten liittämistä Vihdin jätevesiverkoston.

Helsingiläiset arvostavat liikuntapalveluita

Helsingiläiset ovat tyytyväisiä liikuntapalveluihin, selviää FCG Koulutus ja konsultointi Oy:n Kaupunkipalvelu-tutkimuksesta. Tutkimuksessa kysytään kuntalaisten näkemyksiä useista kunnan palveluista neljän vuoden välein.

Kaupunkilaiset arvioivat liikuntapalveluja asteikolla 1–5, ja eniten kiitosta saivat uimahallit (keskiarvo 4,13) sekä kuntoradat ja ulkoilureitit (4,13). Paljon eivät jälkeen jääneet urheilu- ja pelikentät (4,04), ulkoilualueet ja -puistot (4,04), uimarannat ja maauimalat (3,97) sekä sisäliikuntatilat (3,83). Liikuntapalveluista tiedottaminen erottui hieman muista ja se sai keskiarvoksi 3,4. Tiedottamisen tulos parani kuitenkin eniten (0,11) edellisestä mittauskerrasta.

Neljän vuoden takaisin tutkimustuloksiin verrattaessa liikuntapalvelut saivat helsingiläisiltä nyt keskimäärin hieman parempia arvosanoja.

Kuntalaisia pyydettiin arvioimaan myös onko liikuntapalveluja tarjolla riittävästi. Helsingiläiset ovat liikuntapalveluiden tarjontaan suhteellisen tyytyväisiä. Eniten kaivattiin lisää sisäliikuntapaikkoja, 16 prosenttia vastaajista kaipasi tähän asiaan parannusta. Myös ulkoilualueita ja ulkoilureittejä (13 %) toivottiin lisää sekä uimahalleja (11 %), urheilu- ja pelikenttiä (11 %) ja kuntosaleja (11 %).

Tutkimuksessa selvitettiin myös kuinka paljon kuntalaiset olivat käyttäneet liikuntapalveluita viimeisen 12 kuukauden aikana. Lähes joka toinen hel-

sinkiläinen (47 %) oli käynyt uimahallissa. Kymmenen kertaa tai enemmän uimahalleissa käyneitä vastaajissa oli joka viides (21 %). Kuntosalissa oli käynyt 30 prosenttia vastaajista ja uimahallikävijöiden tapaan viidennes (20 %) vastaajista oli aktiivisia kuntosalikävijöitä.

Suurimpien kaupunkien liikuntapalveluiden vertailussa Helsinki oli kaikissa arvioituissa liikuntapalveluissa kahden parhaan kaupungin joukossa.

Liikuntapalvelut sijoittuvat myös hyvin, kun niitä verrataan Helsingin muihin julkisiin ja kunnallisiin palveluihin. Tyytyväisyys liikuntapalveluihin on kasvanut 2000-luvun aikana.

➔ **Helsingin liikuntapalveluista eniten kiitosta saivat uimahallit sekä kuntoradat ja ulkoilureitit.**

Palvelu (asteikolla 1–5) vuosina 2005, 2008, 2012

	2005 keskiarvo	2008 keskiarvo	2012 keskiarvo
Kuntoradat ja ulkoilureitit	3,96	4,05	4,13
Uimahallit	3,98	4,09	4,13
Ulkoilualueet ja -puistot	3,93	3,95	4,04
Urheilu- ja pelikentät	3,91	4,00	4,04
Uimarannat ja maauimalat	3,73	3,92	3,97
Sisäliikuntatilat	3,65	3,76	3,83
Liikuntapalveluista tiedottaminen	3,40	3,29	3,40

Kuva Juna Tuomi. Kuvatoimisto Rodeo

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2012

Käyttötalous

TULOT (euroa)	Liikuntalaitos- osasto	Ulkoliikunta- osasto	Hallinto- osasto	Kehittämis- yksikkö	Merellinen osasto	Liikunnanohjaus osasto	Liikuntatoimi yhteensä
Myyntitulot	4 174 261	720 938	31 151	0	3 693 913	1 540 450	10 160 713
Maksutulot	0	902	0	0	0	0	902
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	98 000	98 000
Vuokratulot	2 748 075	712 311	0	48 843	1 158 813	0	4 668 042
Muut tulot	32 264	31 358	33	3 531	55 659	7 702	130 547
Tulot yhteensä	6 954 600	1 465 509	31 184	52 374	4 908 385	1 646 152	15 058 204

MENOT (euroa)

Palkat	6 404 083	5 674 748	974 954	1 092 389	2 077 542	1 411 932	17 635 648
Muut henkilöstömenot	2 185 946	1 926 595	324 294	366 916	700 737	479 918	5 984 406
Palvelujen ostot	2 063 348	1 577 934	399 106	627 148	1 444 620	431 414	6 543 570
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 230 666	2 208 243	38 842	122 688	766 336	208 159	6 574 934
Avustukset	0	0	0	16 512 944	0	0	16 512 944
Vuokrat	92 771	483 347	24 134	97 412	53 808	32 734	784 206
Sisäiset vuokrat	14 193 323	7 959 024	0	0	2 826 287	9 118	24 987 752
Muut menot	6 218	4 722	533	269 572	9 223	479	290 747
Menot yhteensä	28 176 355	19 834 613	1 761 863	19 089 069	7 878 553	2 573 754	79 314 207

TOIMINTAKATE	-21 221 755	-18 369 104	-1 730 679	-19 036 695	-2 970 168	-927 602	-64 256 003
Poistot	1 488 036	3 002 771	0	3 414 455	2 219 045	0	10 124 307
Tilikauden tulos	-22 709 791	-21 371 875	-1 730 679	-22 451 150	-5 189 213	-927 602	-74 380 310

Investointitalous – MENOT (euroa)

Uudisrakennukset	457 287	3 102 763	0	1 605 241	766 244	0	5 931 535
Perusparannustyöt	3 142 085	1 418 295	0	1 982 234	1 576 926	0	8 119 540
Irtaimen omaisuuden hankinta	307 915	319 626	0	136 980	159 182	0	923 703
Investointitalous yhteensä	3 907 287	4 840 684	0	3 724 455	2 502 352	0	14 974 778

Ohjatun liikunnan suoritteet vuosina 2010 – 2012

Liikunnanohjaus	Ryhmien määrä			Ohjatut tunnit			Asiakkaat			Käyntikerrat		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Aikuiset	194	235	166	3 352	2 184	2 209	15 610	8 253	4 060	36 022	29 363	32 573
Seniorit	461	488	500	7 040	7 330	7 550	11 844	9 658	10 165	96 650	109 399	115 371
Lapset ja nuoret	1 804	2 638	2 431	8 930	9 207	8 850	19 859	18 672	18 578	86 213	84 965	83 891
Lasten ja nuorten liikuntahankkeet	237	412	483	2 203	5 490	5 129	7 387	15 521	16 609	21 666	49 634	60 857
Erytisryhmät	299	312	327	5 255	4 411	4 533	4 966	4 203	4 203	35 067	34 624	31 938
Tapahtumat	11	4		108	18		9 357	3 668		9 357	3 668	
Kuntosali, itsenäinen harjoittelu + ohjelmien laatiminen		6			6			243	94	139 450	148 1470	169 001
Liikuntainfo	95	147	134	95	147	134	69	146	268	69	146	268
Hankkeet			1			10			487			487
Yhteensä	3 017	4 238	4 042	27 068	28 775	28 415	63 552	56 696	54 455	413 638	456 278	494 386
Lähiöliikunta	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Yhteensä	497	536	513	3 943	4 449	4 223	30 369	25 632	28 405	8 1 241	82 383	87 119
Henkilöstöliikunta	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Yhteensä	253	227	260	5 317	4 842	5 327	9 083	11 470	12 156	71 434	72 627	72 263
Ohjattu liikunta	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Kaikki yhteensä	3 767	3 767	4 681	36 328	38 066	37 831	103 004	103 004	95 016	536 508	611 288	653 768

Sisäliikuntapaikkojen käyntikerrat
vuosina 2010 – 2012

Liikuntapaikka	2010	2011	2012
Herttoniemen liikuntahalli	35 072	47 624	35 667
Itäkeskuksen uimahalli	378 759	338 174	352 278
Jakomäen uimahalli	–	47 820	49 511
Kampin liikuntakeskus	87 405	88 591	83 921
Katajanokan liikuntahalli	44 042	51 551	52 966
Kivikon hiihtohalli			11 850
Kontulan kuntokellari	51 404	55 508	57 903
Kontulan skeittihalli	22 403	27 156	28 904
Kumpulaa maauimala	133 363	121 157	105 824
Käpylinna	24 269	33 479	32 249
Latokartanon liikuntahalli	73 448	98 315	108 744
Liikuntamyly	463 642	506 185	497 834
Maunulan liikuntahalli	126 271	130 837	145 801
Oulunkylän liikuntasalit	61 513	67 654	67 270
Oulunkylän jäähalli	53 266	47 217	41 966
Puistolaa liikuntahalli	18 893	22 915	26 263
Pirkkolan kuntosalit	48 116	41 921	45 333
Pirkkolan palloiluhalli	31 606	32 732	43 563
Pirkkolan uimahalli	176 982	171 471	186 305
Pirkkolan jäähallit	136 229	119 551	122 441
Ruoholahden kuntotalo	28 808	–	–
Ruskeasuon liikuntahalli	125 685	124 242	132 923
Töölön kisahalli	615 966	640 287	626 709
Uimastadion	263 229	275 467	234 914
Yrjönkadun uimahalli	148 715	148 002	156 009
Yhteensä	3 149 086	3 242 314	3 247 148

Julkaisija Helsingin kaupungin liikuntavirasto
 Toimitus Tellervo Kivisaari
 Kansikuva Antero Aaltonen
 Kuvat Kuvaajien nimet kuvien yhteydessä
 Ulkoasu Pekka Niemi, Rhinoceros Oy
 Kirjapaino Aksidenssi Oy, Helsinki 2013

Venepaikat vuosina 2010–2012

Suoravuokrauspaikat	2010	2011	2012
Vuokratut	3 938	3 960	3 992
Vuokraamatta	101	38	27
Yhteensä	4 039	3 998	4 019

Venekerhot	2010	2011	2012
Yhteensä	7 597	7 597	7 509
Yhtiöiden venepaikat	40	40	40

Vieraspaikat	2010	2011	2012
Elisaaren ulkoilualue	102	102	102
Katajanokan vierassatama	100	100	100
Lähteelän ulkoilualue	52	52	52
Pihlajasaaren ulkoilupuisto	42	42	42
Kaunissaaren ulkoilualue	91	91	91
Yhteensä	387	387	387
Kaikki yhteensä	12 063	12 022	11 955

Kalastusluvat pyyntitavoittain vuosina 2010–2012

	2010	2011	2012
Uistelu	2 118	2 053	1 922
Verkko	1 975	1 676	1 697
Koukku	45	30	18
Pitkäsiima	100	84	82
Rysä	5	7	10
Katiska	156	194	234
Sukellus	1	4	6
Matkailija	578	426	458
Kilpailu	25	35	50
Suvanto	851	897	964
Koski	1 395	1 542	1 282
Tuulastus	4	9	4
Trooli	0	0	0
Aluskohtaiset	2	4	10
Yhteensä	7 255	6 961	6 737

Rastilan leirintäalueen yöpymisvuorokaudet vuosina 2010–2012

	2010	2011	2012
tammikuu	4 305	4 679	5 517
helmikuu	4 521	4 010	4 775
maaliskuu	4 869	5 033	5 764
huhtikuu	5 686	4 323	6 351
toukokuu	8 138	7 284	7 888
kesäkuu	13 623	12 202	12 816
heinäkuu	22 599	22 191	21 122
elokuu	15 426	15 223	13 964
syyskuu	6 639	7 081	6 272
lokakuu	5 871	6 918	6 577
marraskuu	4 863	5 597	5 615
joulukuu	4 227	5 116	5 253
Yhteensä	100 787	99 657	101 914

Helsingin kaupunki
Liikuntavirasto

Helsingin kaupungin liikuntavirasto
Paavo Nurmen kuja 1 C
PL 4800, 00099 Helsingin kaupunki
puhelin 09 310 8771
faksi 09 310 87770
sähköposti: liikuntavirasto@hel.fi

www.hel.fi/liikunta

Helsingfors stads idrottsverk
Paavo Nurmis gränd 1 C
PB 4800, 00099 Helsingfors stad
telefon 09 310 8771
fax 09 310 87770
e-post: liikuntavirasto@hel.fi

